

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krona, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Štajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 36.

V Ptuj v nedeljo dne 5. septembra 1909.

X. letnik.

Na pomoč! Na pomoč!

Dne 24. t. m. uničila je velikanska toča in nevihta gorice, njive, polja, hiše in poslopja tisočero naših sotrpinov. Kmetje so obupani, žene jokajo, otroci so lačni. Od kje davke plačati? Od kje naj pride pomoč? Treba je, da nam bariamo denar za vboge žrtve te grozne nesreče. Zato prosimo vse prijatelje in znance, vse odjemalce in naročnike, sploh vsakega, kdor ima le iskrico ljubezni do bližnjega, kdor hoče vsaj z najmanjšim doneskom revežem pomagati, — naj nam pošlje malo podpore. Uredništvo „Štajerca“ bode zbiralo te podpore, jih objavilo v našem listu in izročilo najpotrebnejšim po toči prizadetim. Vsakdo naj podeli vsaj malenkost, naj si bode še tako majhno svotico denarja in jo nam v božjem imenu pošlje!

Pomagajte hitro!

Revščina je grozovita in večna usoda Vam bode povrnila, kar storite za te reveže.

Meščani! Pomagajte, kajti kmetu se slabo godi!

Kmetje v neprizadetih krajih, dajte vsak par krajcarjev in nabrala se bode svotica, s katero se bode mnogim pomagalo!

Vsi, vsi morajo pomagati!

Vsi doneski naj se pošiljajo uredništvu „Štajerca“.

Vsakdo naj da vsaj malo svotico! Vsak krajcar je dobro došel in bode z imenom darovalca izkazan!

Pomagajte!

Uredništvo „Štajerca“.

5. Izkaz daril:

G. Ludwig Petrovič, kontoarist v Celovcu, nabral je skupaj 11 K in sicer so darovali: Ant. Wimpolschek 2 K, Seb. Hermann 20 h,

Jos. Lexe 60 h, Jos. Wimpolschek 40 h, Vinc. Koch 20 h, Ig. Triebelnik 60 h, Fr. Mory 40 h, M. Weratschnig 60 h, Ferdinand Schludermann 60 h, gdč. N. N. 20 h, gdč. U. Hrabernig 60 h, M. Wranitschar 1 K, K. Roitz 60 h, gospa M. Sackmann 1 K, L. Petrovič (nabiralec) 2 K. Nadalje so še darovali: Jakob Kukovič, Sele 1 K 20 h, Anton Vogrin, sv. Lenart 1 K, Martin Cigliarič, Lenčah 2 K, J. Lamper, Trbovlje 6 K, Bl. Kotnik, Remšnik 1 K, I. pl. Chapo, Resicza 2 K, Ed. Kornel, Zmigrod 1 K, Tereza Obrecht, Maribor 1 K, J. Vodopitiz, Heilenstein 10 K, Joh. Žibert, Rajhenburg 1 K, Jos. Terpic, Rožno 1 K, M. Miklavčič, Rajhenburg 1 K, Jos. Rožun, Kladje 1 K, Zeder, zg. Pulskava 1 K, Kaiba, zg. Pulskava 1 K, Hermann, zg. Pulskava 1 K, Rampusch, zg. Pulskava 1 K, Gradischnik, zg. Pulskava 1 K, Anton Dobnik, sv. Lovrenc, p. Mariboru 1 K, Joh. Auer, sv. Lovrenc p. Mariboru 1 K, L. Jutram, sv. Lovrenc p. Mariboru 2 K, Joh. Miglič, sv. Lovrenc p. Mariboru 2 K, Fr. Zringer, Rosswein 1 K, Martin Retschnik, Rosswein 1 K, Oswald Werlotschnig, Celje 5 K, Simon Sekoll, sv. Ana (Kriechenberg) 5 K, Joh. in Fani Swettl, Gaberje p. Celju 4 K, Fr. Jerenk, Drvar 4 K, M. P. B. v P. (Koroško) 1 K, Martin Petazzi, Saubersdorf 1 K, Jos. Simač, Janževdol. (Kranjsko) 1 K, Jos. Podobnik, istotam 1 K, Anton Rejc, istotam 1 K, Anton Bresnik, Eppenstein 2 K, Fr. Stergar, istotam 1 K, M. Stergar, istotam 1 K. Nadalje je nabrala in poslala občina Celnica na Dravi 27 K, na veselici prostovoljne požarne brambe v Frauheimu se je po predlogu g. Pischegga nabralo 16 K 30 h, občina Galicija na Koroškem je darovala 10 K, Leppen, Žel. Kaplja (Koroško) 5 K, P. Rek, Sv. Pavel, p. Vuhredu 3 K, Ivan Uršič, Sv. Pavel, p. Preboldu 2 K, Srečko K, istotam 1 K. — Skupaj torej 144 K 50 h. S preje izkazanim nabranim denarjem vse skupaj 892 K 91 v. Lepa hvala.

(Prihodnjič naprej)

Zopet v šolo!

Počitnice, za otroke tako lepe in vesele, bližajo se zopet svojemu koncu, — kmalu bode zapel zopet zvonček in mladi a-b-c-junaki bodejo sedeli v klopih ter poslušali neznane jim modrosti.

Za nežno deco pomeni to nekaj novega in vsled tega veselega. Z veseljem pričakujejo otroci začetek šolskega leta, kakor pričakujejo zopet z veseljem začetek počitnic. Otroška fantazija potrebuje vedno kaj novega. Veliko važnejši pa je šolski začetek za resne stariše. Kajti dolžnost starišev je, da preskrbijo otroku tisto, kar mu bode najbolj koristilo v boju za obstanek, v težkem našem življenju. Žalibog, da je še mnogo starišev, ki so v dnu svojega srca sovražniki šole, ki pošiljajo svojo deco le zato v šolo, ker bi bili drugače kaznovani. To tiho sovraštvo proti šoli se najbolj v najtemnejših krajih opazuje. Ni težko uganiti, da je temu večidel klerikalizem kriv, — tisti nesrečni klerikalizem, ki srka svojo moč iz nezavednosti in neizobraženosti ljudstva, ki bi zopet rad one čase uresničil, ko so bili posli mežnarja in učitelja v eni osebi združeni in ko je držal kutar črno svoje žeslo nad šolo. In ravno pri nas na Slovenskem je še mnogo, mnogo starišev, ki smatrajo šolo le za velikanško breme in katerim je vsled tega vse eno, kam pošiljajo svojo deco.

Ali resni stariši, kateri znajo misliti z lastnimi možganami, znali bodejo tudi ceniti pomen in veljavo šolske izobrazbe. Bodimo si odkritosrčni: čim manj šol je v deželi, tem slabše so tudi gospodarske razmere. Krasno dokazujeta to dejstvo Rusija in Japonska. Na Ruskem se nahaja milijonev ljudi, ki nikdar niso prestopili prag šole. Na Japonskem skoraj ni analfabeta. In Japonci napredujejo na vseh poljih, Rusijo pa pretresuje lakota. Tudi pri nas se opazuje dostikrat ruske odnošaje. Saj se je že zgodilo,

Posledice agitacije.

Spisal Volker pl. Kolzei.*

Bilo je pred zadnjimi deželnozborskimi volitvami. V obeh taborih je vladalo živahno gibanje, kajti vsaka stranka je hotela svojemu kandidatu do zmage pomagati.

Tudi v lepem farovžu v X sedel je debeli fajmošter z resnim obrazom za mizo in pravil svojemu kaplanu: »Jaz se osebno ne mešam rad v te zadeve, ali Vi ste še mladi in imate hitre noge. Zato lahko par potov za me prevzamete. Na Vas se ne pazi toliko kakor na mene. Mi potrebujemo le še nekaj glasov. Zato pojdite danes zvečer, ko postane temno, k Marofovem kmetu in glejte, da pridete s hlapci skupaj. Ako dobimo kmetovih štiri hlapcev na našo stran, bi bilo to velikega pomena. Tu imate tudi par desetakov, ako bi beseda sama ne pomagala. Pa pazite, da Vas kmet ne dobi. Le pojdite od zadaj notri skozi dolgi hodnik, druga vrata na desno, tam spijo hlapci.«

Kaplan je pazno poslušal, vzel denar in ko je prišel večer, korakal je veselo proti svojemu cilju. Šel je prav rad. Ostal je lahko dalje časa zunaj, brez da bi farovžka kuharica potem godrnjala in sploh je šel rad k Marofovem kmetu, to pa zaradi lepe domače hčerke.

Kmalu je končal kratko pot; čez drevje se je že streho vidilo. Zdaj je bilo treba paziti, da se ne pride kmetu v roke, kajti kmet bi znal udariti, ker je bil naprednjak. Aha, pes se že oglasi. Dobro, da je bil kaplan kos klobase seboj vzel. »Kuš, Nero, tiho bodi!«

Zadnja vrata najdeti ni bilo posebno težko. Potem je šel kaplan z malo električno svetilko na dolgi hodnik. Stoj, kmalu bi čez neko metljo padel. Tipal je okoli in prijel za neka vrata. Rad bi vedel, ali so to prva ali druga vrata. Potisnil je uho na vrata in poslušal; slišal pa ni nič drugega nego pokanje neke postelje. Potihoma je nato potrkal. Ves začuden začuje notri ženski glas: »Le pojdi notri, neumen fant, kaj pa imaš te nove navade.«

Kaplan je takoj vedel, da to ni spalnica hlapcev. Ali odprl je vrata in stopil v sobo. V sobi je bilo temno in le od okna se je malo svetilo. »No, kje pa si?« je vprašal zopet ženski glas iz postelje. Hitro je stopil kaplan tja in prijel ležečo žensko za glavo. Aha, to je domača Rezika! »Tu se pa lahko enkrat poljubček dobi«, si misli kaplan in hoče to storiti. Ali Rezika je bila hitrejša. Skočila je po konci in zažgala žveplenko. Gosposke roke so se ji zdeli tuje. Ko je luč zasvetila, sta se dva začudena obraza pogledala. »Oj joj, gospod kaplan«, je rekla Rezika in potegnila odejo do vrat. »Kaj pa delate po noči v naši hiši?«

Kaplan je videl, da s poljubčkom ne bode nič in je zato strogo dejal: »Oj Rezika, ti si pač nekega drugega pričakovala. Si pač čisto zapoved pozabila?« Ali Rezika je hitro odgovorila: »Zdi se mi, gospod kaplan, da tudi kaj drugega iščete in to je tudi proti šesti zapovedi, da ste tako pozno v moji kamri. Ali naj morda očeta pokličem?«

Kaplan je še premišljeval, kaj naj reče, ko začuje iz bližnjega gozda ojstro žvižganje. »Moj Bog, Hanzek!« je zaklicala Rezika prestrašena. »Hitro proč, gospod

kaplan, ako Vas dobi, se nesreča zgodi. Pojdite v sedno kamrico, da ga ne srečate.«

Kaplan je stopil hitro vun in prijel za kljuko drugih vrat ter stopil noter. Bil je tih in čakal. Res je začul na hodniku korake, ki so nehali v Rezini kamrici. Zdaj je hotel kaplan svojo svetilko prižgati, ali prestrašen je opazil, da jo je pri Reziki izgubil. Najraje bi bil kaplan klel. Kaj naj zdaj v tej temi napravi?

Skozi tenko steno čul je zdaj šepetanje. »Po čem pa tukaj diši? Koga si pa tukaj imela? No, kaj pa je to za ena mala svetilka?« Zdaj se je pričel kaplan bati, kajti Hanzek je bil hud naprednjak in je imel trde pesti. Torej treba bežati!

Hitro je napravil kaplan par korakov proti vratom. Ali o groza, nakrat je izgubil pod nogami tla in je padel globoko doli, pa čisto na mehko. In že je začul zgoraj vpitje. Hitro torej vun iz te mehke stvari, ki je bila kakor ilovica! Pred seboj je videl okno in skočil na dvorišče ter bežal. Za seboj je čul vpitje in vidil, da se okna hiše razsvetljujejo.

Globoko je vzdihnil kaplan, ko je prišel v farovž. Drugi dan se je kmetica čudila. V kuhinji je imelo testo za kruh, ki je bilo vse potlačeno. Nad kuhinjo se je nahajala namreč mala kamrica za zelhanje mesa, ki je imela odprtino na tleh. Skozi to odprtino je bil kaplan v kuhinjo in v testo padel. . . .

Par tednov pozneje prišla sta Hanzek in Rezika v farovž zaradi poroke. Hanzek je prav grdo kaplana gledal in zahteval, da ga mora fajmošter poročiti.

* Po „Bauern-Zeitung“.

da se je raz prižnice učiteljem očitalo, da delajo točo. Tako se je gojilo sovraštvo do učitelja in do šole in tako je ostalo naše ljudstvo neizobraženo ter revno . . .

Za naše pokrajine so pri otvoritvi šole še druga vprašanja važna. In pri teh vprašanjih pridemo žalibog večkrat tudi z nekaterimi slovensko-štajerskimi učitelji v navskrižje. Mislimo na potrebo nemškega poduka v šoli. Vodo bi v Dravo nosili, ko bi zopet vse vzroke našli, zaradi katerih priporočamo nemško šolo. Naj bode človek še tako hud Slovenec, to mora priznati, da človek brez nemščine nima bodočnosti. Vsak stan, od prvega do zadnjega, jo potrebuje. Delavec, — kajti domovina mu ne daje dovolj kruha, katerega si mora v nemških krajih iskati. Kmet, — kajti ako hoče biti strokovno izobražen, mora nemško znati. Uradnik, učitelj, duhovnik, — vsi morajo nemško znati. Kdo more to tajiti? Pri vojakih, v službi, doma in v tujini, povsod se potrebuje svetovni nemški jezik. In zato pravimo, da mora šola otroku priliko dati, priučiti si nemščine. Naši nasprotniki se temu z vsemi močmi opirajo. Oni se postavljajo na stališče, da je nemščina za ljudstvo nepotrebna in kdor jim tega ne veruje, temu mečejo polena med noge, tega psujejo in obrekujejo . . .

Ali ljudstvo je pri temu na naši strani. Na spodnjem Štajerskem skoraj ni več večje občine, v kateri ne bi stariši že za nemški poduk prosili. Z dvignjenimi rokami pridejo kmeti očetje prositi, da naj se njih otroke v nemške šole sprejme. Po mestih in trgih so nemške šole prenapolnjene. Ljudstvo uvideva potrebo znanja nemščine in zahteva šole, v katerih si bode deca vsega tega priučila, kar ji more služiti v življenju.

Hujškači v nasprotnem taboru pa se bojijo tega ljudskega glasa, čeprav je stara beseda opravičena: Ljudski glas, božji glas! Hujškači hočejo izobrazenost le za se in za svoje otroke. Ljudstvo pa naj bi po njih mnenju in po njih želji neumno ostalo . . .

Od hiše do hiše, od očeta do očeta romajo ti hujškači, — v šoli, v gostilni in v cerkvi agitirajo proti nemški šoli. Pač sami ne vejo, kako bi iztrgali poštemu ljudstvu resnico iz srca in jo nadomestili z nevarno ter škodljivo lažjo.

Mi pa se tega ne bojimo. Napredna mesta in trgi nimajo nobenega dobička od tega, da hodijo kmeti okoliški otroci tja v nemške šole; nasprotno, meščani morajo plačavati za te otroke. Ali mi vidimo nadbudno kmetko mladino, ki je zmožna za razvitek. Mi vidimo slabe gospodarske razmere, ki so deloma posledica slabe izobrazbe. Mi vidimo vse to in zato opozarjamo pametne stariše na potrebe časa.

Stariši! Vi ste odgovorni za bodočnost vaše dece, — pošiljajte jo torej v šolo in pošiljajte jo v dobro šolo!

Politični pregled.

Politični položaj je še vedno nespremenjen. Načelnik poljskega kluba je imel razne konference z voditelji obstrukcije. Ali ta posvetovanja niso imela nobenega uspeha. Tako se je še vedno bati, da bode v državni zbornici zaradi dr. Žindre obstrukcija nadaljevana in delo onemogočeno. Da bi enkrat ljudstvo — pomedlo!

Deželni zbori se bodo glasom časniških poročil za 22. in 23. septembra sklicali. Zborovali bodo okroglo en teden, kajti dne 5. oktobra bode baje državni zbor sklican.

Za vojake na manevrih. Večje denarne svote za vojake, ki se nahajajo na manevrih, naj se pošilja v denarnih pismih, ne pa po poštnih šekih ali nakaznicah. Manjši poštni uradi namreč dostikrat nimajo dovolj denarja, da bi take svote izplačali.

Cesar je potrdil izvolitev gosp. dr. H. Jabornega za župana mesta Celje. Te dni se bode novi občinski odbor sestavil.

Občinski svet Prage je te dni v Varšavo romal. S tem je hotel demonstrirati za združenje Čehov in panslavističnih ruskih Poljakov. Kakor se vidi, se veleizdajalski panslavisti vedno očitneje na svetlo upajo. In slovenski prvaki capljajo za njimi.

Grof pl. Aehrenthal. Cesar je imenoval našega ministra za zunanje zadeve za njegove službe pri izvršitvi aneksije Bozne ter Hercegovine dednim grofom.

Slavnosti stoletnice na Tirolskem so se vsile, kakor je bilo to nameravano. Pod navdajšenjem vse dežele stopil je sivolasi naš vladar na tirolsko zemljo. Franc Jožef I. praznoval je s tirolskim narodom spomin junaških bojev leta 1809. Takega navdušenja je celo naš vladar malokdaj doživel, kar je tudi sam opetovano povdarjal. Ob spomeniku Andreja Hoferja položil cesar krasni venec. Velikanska je bila tudi razsvetljava mesta Inomost.

Iredentovci, to je tisti Italijani, ki bi bili raje pod italijanskim nego avstrijskim žeslom, porabili so tudi praznovanje stoletnice tirolskih bojev v svrhu svojih demonstracij. V Trientu so naravnost napadli društva strelcev, ki so se praznovanju v Inomost odpeljali. V raznih drugih mestih južne Tirolske so ti „italianissimi“ ponesnažili cesarske orle. Kakor se vidi, kažejo ti ljudje svoje sovraštvo proti državi in cesarju prav očitno.

Velika sodnijska razprava. V Rovignu je pričela velika razprava proti 36 obdolžencem. Glavni obtoženec je duhovnik Rota, ki je na nekem shodu vpil: „Vzemite puške in revolverje in streljajte; tudi zame puško sem!“ Vsi so obtoženi zaradi javnega nasilstva.

Cerkvena država in šola. Na Avstrijskem se ljudsko šolo vedno bolj krempljom klerikalizma izročuje. V drugih državah pa se je pričel boj za osvoboditev šole od klerikalnega jarma. Zlasti se to na Nemškem opazuje. V Oldenburgu je zadnjič neki govornik med odobravanjem ljudstva dejal, da je klerikalstvo vedno razvoj ljudske šole motilo in oviralo. Dokazal je to s tem, da se je v cerkveni državi leta 1868 med 217.000 prebivalci pač na vsakih 30 enega duhovnika štel, da je pa med 100 prebivalci le eden čitati ali pisati znal. 400 cerkev je klerikalizem v Rimu sezidal, ali nobene šole ne. Posebno cveti klerikalcem v Belgiji žitje. Med časom klerikalne vlade, od l. 1884 do danes, se je na Belgijskem 1500 učiteljev odpustilo, nadalje 800 splošnih ljudskih šol in 200 otroških vrtecov zaprlo. 175 občin v Belgiji nima nobene šole. Od otrok v starosti od 6 do 14 let jih 14% sploh nobene šole ne obiskuje. 13% vlamskih in valonskih rekrutov ne zna pisati in brati. Od 100 otrok jih gre samo 6. do 14. leta v šolo itd. Iz teh števil je pač natanko razvidno, da hoče klerikalizem ljudstvo le povsod ponemiti. Kajti le nevedno ljudstvo se da zatirati, izkoriščati in vladati. Boj proti klerikalizmu je torej odločni boj za šolo in za ljudstvo sploh.

Proti srbskemu princu, bivšemu prestolonasledniku Jurčku, vložil je urednik soc. lista „Zvono“ v Belgradu sodnijsko naznanilo, v katerem trdi, da vozi Jurček s svojim avtomobilom po Belgradu tako hitro, da spravlja življenje drugih oseb v nevarnost. To je glasom srbske postave kaznovati z zaporom od 1 do 3 dni ali z globo do 30 dinarjev. Poleg tega je urednik Jurja naznanil, da je ta v svojem stanovanju bombo razstrelil, kar je bilo tudi za druge ljudi nevarno. Urednik zahteva kazensko postopanje proti princu Jurju in pravi, da bode policija zaradi preziranja postave naznanil, ako bi nehotela proti princu postopati. Lepe razmere, kaj?

Srbski princ — morilec? Srbski list „Zvono“ prinaša novico, da je princ Jurij svojega voznika tako pretepel, da bode ta brčkone umrl. Potemtakem je postal Jurij zopet morilec. Koliko dolgo bode ta morilec še nemoten okoli hodil?

Zeppelin v Berlinu. Zrak je premagal Grofu Zeppelinu se je posrečilo, da doseže svoj cilj. S krasno svojo vodilno zračno ladjo dosegel je svoj cilj Berlin. S tem je vprašanje zrakoplovstva rešeno. Zemljo smo premagali in v divjem tiru jo predrdralo naše lokomotive. Morje smo premagali in ma za nas nobenih težav in nobene grozote več. Zdaj pa je z velikansko iznajdbo grofa Zeppelina premagan tudi zrak, — kakor ptica se dviga človek v visočine . . . Velikanska zmaga ženialnega človeškega uma nad naturo pomeni to delo nemškega grofa! In z imenom Zeppelin se pričinja nov oddelek zgodovine človečanstva.

Južno-afričanska unija. V južni Afriki so se združile 4 dežele v novo zvezino državo pod

žeslom Angleške. Te države so: Kap-kolonija, bivši Transvaal, Oranje-republika in Natal. Nova država je dvakrat tako velika kakor Avstro-Ogrska in šteje okroglo 5% milijonov prebivalcev.

Živnoreja na Balkanu. Da pokažemo vsa nevarnost, katera preti naši živnoreja vsled konkurence z balkanskimi državami, naj objavimo sledeče zanimive številke:

	Prebivalci	Goveda	svinje	ovce
		v milijonih		
Avstro-Ogrska	45.4	16	10	10.5
Rumunska	6	2.6	1.7	5.7
Bulgarija	4	2.8	0.5	8.1
Srbija	2.7	1	0.9	3.2

Na podlagi teh števil je dokazano, da pride na vsakih 100 prebivalcev: Govede svinj ovce

Avstro-Ogrska	35	22	23
Rumunska	43	28	95
Bulgarija	70	12	202
Srbija	37	33	118

Iz teh števil je v prvi vrsti razvidno, da imajo balkanske države razmeroma preveč živine, ki jo hočejo vled tega seveda k nami izvažati. Vsled tega se moramo kmetje z vsemi močmi proti trgovinskimi pogodbami teh balkanskih držav braniti, kajti drugače se našo domaco živnorejo uniči.

Pobožni „junaki“ so Španjci. Ker jim v Maroku ni sreča mila, poslali so tja jetniške bataljone, katere bodejo porabili za „kanonenfuter“. Tudi so dobili iz Anglije krvne pse, s katerimi se hočejo proti Kabilom boriti. Španija je seveda ena najbolj pobožnih katoliških dežel.

Na Grškem imajo zdaj neprijetne politične razmere. Oficirji so namreč že pred leti stavili razne zahteve, ki se tudi proti kraljevski družini obračajo. Zdaj so vsled slabega izida spora s Turčijo zaradi Krete te zahteve ponovili. Prišlo je do upora. Ministerstvo Rallis je vsled tega odstopilo. Tudi se splošno govori, da hoče kralj sam odstopiti. Končno se je oficirje vendar s tem pomirilo, da se je takoj zbornico sklicalo in obljubilo, njih zahteve pretresti. Mislimo, da posnemajo grški oficirji svoje mladoturške tovarševce.

Japonska — čez Kitajsko? Listi poročajo, da hoče Japonska sporazumno z Anglijo protektorat čez Kitajsko prevzeti. Rusija je baje prešabala, da bi se temu braniti zamogla.

„Štajerčevi“ kmeti koledar za leto 1910.

To bode tretja izdaja našega koledarja. Doslej je bila naklada hitro razprodana. Vsled tega bode mo letos najmanjše 6000 izvodov natisnili.

Omenimo, da bode ta koledar zopet s tako lepo in obširno vsebino kakor prejšnja leta izšel. Obsegal bode zopet leposlovne kakor gospodarske članke in slike.

Posebno važno je tudi inzeriranje v našem koledarju. Priporočamo torej toplo vsem gostilničarjem, obrtnikom ter trgovcem, da inzerirajo v našem koledarju. Inzerate se sprejema najkasneje do 15. septembra.

Cena koledarja bode ednaka. Kdor hoče koledar zanesljivo dobiti, naj se pravočasno oglasi in naj pošlje denar s poštnino vred. Kdor bode 10 koledarjev prodal, dobi zopet enega zastoj.

Delujte, agitirajte za naš kmeti koledar!

Dopisi.

Iz gornje Radgone. (Delovanje prvaškega okrajnega zastopa.) Dne 30. junija imel je okrajni zastop občno sejo, na kateri so se računski leta 1908 odobrili. Slišali smo, da se je moral načelnik glede nekaterih nejasnih točk zagovarjati. Pač pravo prvaško gospodarstvo! Mi kmetje se zalostnega srca spominjamo časov, ko je še naš predni naš Wratschko okraju načeloval. „Slovenski gospodar“ in drugi lažnivi listi so mnogo pisarili o g. Wratschku in njegovemu gospodarstvu, seveda nič dobrega, temveč vedno same

ija, ova ro- ev. vso sled oja- vce 0.5 5.7 8.1 3.2 da vce 23 95 202 18 da ži- iz- emi an- do- jim ske en- s nija žel. Ene vili ru- ora šlo ga raj r. s alo da to- ro- ro- aje ni do- vko šel. lar- em til- rajo as- oče sno dor ega ar! eta nati. se na- Slo- ogo dar- me

lazi. Zapomnili smo si nekatere obsevalne danke čez g. Wratschkota in njega delovanje katero je bilo izvrstno in pošteno. G. Wratschko pač ni iskal nobene časti in si ni načnoval dijet. Bil je mož, ki je okraj proti vsaki neprijetnosti zastopal. Najbolj se še spominjamo na železnico. Takrat so prvaški „oberkričari“ tulili da obravnava železnice ni sklenjena, da bode moral okraj plačati ne samo 40.000 K, ampak še enkrat toliko in da je vse laž, kar je pravil Wratschko. Spominjamo se tudi, da je takrat „Slov. gospodar“ pisaril: „Zdaj ko dobimo v naše (prvaške) roke okrajni zastop, bomo pokazali ljudstvu, kako slabo je Wratschko gospodar!“ itd. Mi pametni in trezni kmetje smo čakali dve leti na te dokaze, ali ni ne duha ne sluha. Zato hočemo pa mi svoje mnenje povedati! Železnica ne tirja denarja, tako je vse zgotovljeno. Wratschko ni bil nikdar lažnik; on nas je odrešil od velikega plačila, katerega je prejšnji okrajni zastop, ki je bil v prvaško-klerikalnih rokah, zakrivil. Nadalje je Wratschko dokazal svojo pravičnost, da se je upal poklicati deželni odbor, kateremu je oddal vse akte in račune. In bil je posebno pohvaljen za njegovo redno delo tekom 17. let, to pa z besedami: „Ich danke Ihnen für Ihre musterhafte Übergabe solche Ordnung findet man selten“; po slovensko: „Zahvalim se Vam za vzorno delo; takšni red se malokdaj dobi“. Te besede je dejal odposlanec deželnega odbora dr. Stepančič, katerega je odbor na prošnjo g. Wratschkota samega poslal. To je bil red in to je pohvala, na katero je ta vrli mož še danes lahko ponosen. Mi vsi kmetje in delavci se tudi še spominjamo, da smo za časa Wratschkovega gospodarstva vedno hitro in redno svoj denar dobili. Zdaj pa, Bog se usmili, se mora dva in trikrat sline pri blagajni cediti in milo prositi, predno dobi človek svoj denar. To je prvaška dobrosrčnost do kmeta! — Gosp. Wratschko je tudi naredil veliko ceste skozi Police in Ščavnico in od sv. Jurja do Ljutomerske meje, vse skupaj kakšnih 17 km. Prvaški zastopci pa v Grabšini niti 3 km. ceste izvršiti ne morejo. Zakaj pa prvaki zdaj ničesar ne pišejo o svojem gospodarstvu? Zakaj ne vidite brun v lastnem očesu? Zakaj ne pomagate pred lastnimi durmi? — G. načelnik se pri letošnjem premiaranju konjev niti prikazati ni upal. Lansko leto pa je napovedal licenciranje bikov. Hotel je sam brez g. Wratschku uradovati, kar pa seveda ni šlo. G. Wratschko imenoval je namreč deželni odbor za načelnikovega namestnika distrikta zg. Radgona. Načelnik g. Kodolitsch takrat ni mogel priti. G. Wratschka pa prvaški Trstenjak ni hotel povabiti. Vsled tega živino-zdravnik ni hotel licenciranje pričeti. Tako so morali kmetje vsled prvaškega sovraštva bibe brez vsega uspeha domu gnati. Letos pa so se morali prvaki podvreči in oj, oj, Wratschkota poklicati. Čuda, da pri sv. Jurju niso streljali. Saj so vendar celo noč možnarji pokali, ko je bil Trstenjak za načelnika izvoljen. Ali je Kuncel to strelivo plačal? — Spominjamo se tudi še, ko je g. Wratschko desetletnico načelovanja obhajal in mu je okrajni zastop plačal od 360 na 400 gld. zvišal, kako so prvaki v „Filipovskih kričali: „Zdaj bodejo vbogi kmeti plačevali, da bodo blede“ itd. Zdaj pa, pod prvaško komando, ima načelnik že prvo leto 800 K plače in pisar pa 240 K. Zakaj pa načelnik sam ne piše? Ali ne zna družega pisati, nego dopise v „Slov. Gospodar“? Ali zdaj vbogi kmetje ne bodejo blede od teh po prvakih naloženih plačil? Skuhali smo tudi, da si je Zemljič lansko leto za pregledovanje strelnih postaj izplačal 280 kron. Obiskal je dvakrat okrajne strelne postaje in zato je dobil 280 kron! Nekemu pisarju so zato plačali 120 K. Za deputacijo k c. k. namestniku v Gradec so plačali (3 možakom) 60 kron, za isto na glavarstvo v Ljutomer 40 kron. Ali so ti trije možakarji tam res kaj opravili, namreč kaj družega, nego svoje žepe flikali? Drugod grejo na cestne komisije, da kakih 20 kronic zaslužijo. Zdaj, pod prvaško vlado, gre vse za denar. . . . Zdaj vbogi kmet pač ni samo blede, temveč tudi slep in gluha. . . . Ti gospodje se redno takoj plačani. Mi kmetje pa, ki vozimo prodec na ceste, moramo čakati za denar. Vedno nas denarja primanjkuje, akoravno se danes za tretino prodeca manj na ceste vozi, nego za časa načelovanja g. Wratschka. — Ali vse to

naj, že bode kakor hoče. Vprašamo le: Kdo je plačal železnico in zakaj ste prvaki dve leti molčali od tistega „slabega“ gospodarstva Wratschkovega, po katerem ste preje tako udrihali? Naš okrajni zastop je pač podoben jaboljki, katero je na zunaj sicer lepa, znotraj pa gnila. . . .

Iz Rač pri Mariboru. Taki so! Kdo? Klerikalci! Na cesarjev rojsten dan, ko se je pobiralo za po toči poškodovane reveže v ormožkem in sosednjih okrajih v gostilni g. Mohorko, je neki dobroznani klerikalec Miha D. naravnost izustil: „Jaz ne dam nič.“ Zdaj se vidi, kakšno usmiljenje imajo ti ljudje do svojih sotrpinov. Ko bi se pa pobiralo za „obmejne Slovence“ ali za kake druge klerikalne namene, gotovo bi bil ta junak prvi s svojimi kronami. Vsevidel.

Sv. Vid n. V. Župnik Fric Repolusk je res apostol miru. Ko je bil misijon v Sv. Vidu, pridigal je eden gospod misijonar, da se večkrat prigodi, da kmet svojega soseda toži, ako le ena kupa prestopi mejo in s svojimi krempljci popraska na sosedovi njivi. In sedaj čez pet mesecev je ravno župnik, ki je v faro misijonarje poklical, prvi med vsemi farani, ki je tožil svojega soseda radi kur in šolskih otrok, da so mu kure naredile po izvedencih cenjeno škodo 4 K, šolski otroci so mu travo pohodili 2 K, notar Hans Winkler računa pa 1 K 75 h. Skupni znesek 7 K 75 h, katere ima plačati šolski vodja do 28. t. m., ker inace se bo proti njemu vložila sodnijske tožba. Kaj pa hočemo reči k temu? Pojdi, pa tudi ti tako stori, ako hočeš posnemati vzgled svojega dušnega pastirja! Amen.

Iz Vičanec bri Veliki nedelji. V nedeljo dne 29. avgusta t. l. so poslali posestniki iz Središča in okolice prav veliki težko naloženi voz zelenjave, sočivja in krompirja v našo občino Vičanec vbogim po grozni toči poškodovanim prebivalcem. Ti dari so se razdelili med naše občane tako, da je vsak prijemnik bil zadovoljen. Izrekam podpisani v imenu vseh naših občanov središkim darovalcem prisrčno zahvalo in tisočeri „Bog plati“ za te mile darove, kakor tudi vozniku, ki nam je po zelo dolgem potu pripeljal zgoraj omenjeno hrano. Ako človek natančno premisli to škodo in pomanjkanje, ki ga bomo demu trpeli skozi eno leto mi in naši nedolžni otroci, se razjoče od veselja vsak, ki sprejme v taki hudi stiski kaki dar. Kajti v gornji panogi ormožkega okraja ni prizadeta nobena občina tako hudo, kakor je razmesarila toča v občini Vičanec. Kdor torej zna, kako lačnemu kruhek diši in kdor ljubi svojega bližnjega, naj se ozre svoje srce in naj stegne svojo milostno roko. Franc Skerlec.

Trbovlje. Sprejeli smo sledeči popravek, ki ga objavimo: Exh.-Nr. 66. Slavno uredništvo „Štajerc-a“ v Ptuj. V zmislu § 19 tiskovnega zakona, blagovolite dopis iz Trbovelj v številki 35 z dne 29. avgusta 1909 na strani 3 Vašega cenjenega lista, priobčen pod naslovom „Trbovlje. Groza in strah, preteklo je!“ v Vaši prihodnji številki, pod istim naslovom in na istem mestu sledeče popraviti: 1. Ni resnica, da je bilo I. trbovljsko vojaško veteransko društvo na pogreb svojega umrlega častnega načelnika g. Franc Kallana povabljeno; resnica je, da je vojaško veteransko društvo pogreb po določbah svojih pravil in po sklepu odbora natančno opravilo; 2. ni res, da so veteranski vojaki vsled toče iz pokopališča zbežali; resnica je, da so veteranci v normalnem koraku in v polnem redu kot zadnji iz pokopališča odšli in še le na mostu pri gospodu Kramerju v Trbovljah se je dalo povelje s tekom iti pod streho; 3. ni res, da so veteranci pustili krsto nezagrjneno; resnica je, da je odbor voj. veteranskega društva že na 8. julija t. l. za vse svoje pogrebe sklenil, zagrjnjenje jam oddati slugi pokopališča in ga za to plačati; 4. ni res, da je še le neki občinski strežaj naprosil nekaj drugih delavcev, da so šli mrtvega zagrjniti; resnica je, da se je sluga pokopališča Lušinčki po naročilu tajnika ob pol 1. uri popoldne 3. avgusta 1909, to je: pred pogrebom in pred točo v pričo Ivan Lebar-ja zavezal za eno krono in 1 liter vina jamo zagrjniti, za katero delo je tudi resnično 2 kroni in 1 liter vina dobil in je torej ta občinski strežaj bil obvezan prevzeto delo izvršiti, katero je tudi s pomočjo Franc Jaklič-a, Martin Jakopič-a in Martin Briner-ja popolnoma v redu

opravi, akoravno še le po toči. Trbovlje, dne 30. avgusta 1909. S spoštovanjem c. kr. avstrijska voj. veter. državna zveza I. trbovljsko vojaško veteransko društvo: rudniški inženir J. Krassnig, načelnik. — Opomba uredništva: S tem je ta zadeva rešena in dovolj pojasnena.

Gornja Sv. Kungota. — Notarski uradni dnevi. — Gosp. c. kr. notar Karl Hans iz Maribora bo imel v naši občinski hiši vsak drugi četrtek vsakega meseca notarske uradne dneve, in sicer prvokrat dne 9. septembra t. l. S tem se prihrani onim prebivalcem naše in sosednih občin, ki imajo opraviti pri notarju, mnogo časa in denarja, ki bi ga potrosili, ko bi zaradi notarskih opravil morali hoditi v mesto.

Ljutomer. Oj ti ljubi volek božji in dopisun „Narodnega dnevnika“, ali nisi pred ostal dne 18. avgusta, kakor da je že Šentjasko veteransko društvo proti gostilni Straserjovi šlo? Torej tega gotovo nisi vidil, kako krasno je moštvo prišlo že ob pol 8. uri in šlo naravnost v cerkev ter se udeležilo sv. maše; potem se je postavilo pred poslopje c. k. okrajnega glavarstva in se glavarju predstavilo. Ali tega vsi ljutomerski narobnjaki niste videli? Pač škandal! Veš ti dopisun nerodnega lista, pusti društvo pri miru. Ti možje so si že čast zaslužili, ko tebe še na svetu ni bilo. Hvale vredno je društvo, da ne zametuje vladarja in da se ne vsiljuje srbskemu Jurčku ter svojo prisego izpolnjuje. Mi Ljutomeržani želimo temu vrlému društvu mnogo sreče in prosimo vse mirno misleče, naj društvo podpirajo. Hvala pa tudi ljutomerskemu veteranskemu društvu, ki je šlo temu društvu do kolodvora nasproti. Vidilo se je, da so ja vsi vojaški brati, da so vsi enkrat z orožjem v roki bili pripravljani, žrtvovati svojo kri za Avstrijo in cesarja. Taki smrkolini okoli nerodnega lista ne bodejo može-vojake sramotili. Prvaški požarniki so imeli ta dan seveda druge opravke; le ljutomerski požarniki so bili v cerkvi. Sramotenje pade na sramotilce nazaj! In hujskači proti vojakom se sami sodijo!

Sv. Janž na dr. p. V nedeljo 29. avgusta bil je tukaj pri nas shod, katerega je priredila novopečena „kmečka zveza“. Govorilo se je vse mogoče reči, ki nimajo za kmeta niti vinarja haska. 1. da hočejo v Ljubljani ustanoviti slovensko vseučilišče; 2. da moramo imeti več slovenskih poslancev, da bodejo zastopali naš slovenski okraj; 3. napadalo se je grozovito poslanca dr. Miroslava Ploja in pri temu je visokošolca Rajh g. Ozmeču močno na nogo stopil, da mu skoraj ni mogel nogo odmaknit. In mi kmeti odgovarjamo proti ljubljanskemu vseučilišču, da to bode koštalo veliko svoto denarja in je boljše, da bi se oziralo na kmečke potrebe, posebno na te okraje, ki so bili letos od toče poškodovani. Naj bi ti podpora dobili, za te nesrečne še niti Ozmec besedice izpregovoril ni! Tako se je tukaj pokazala ljubezen do kmečkega stanu! Naznanjalo se je tudi, da bodejo kmalu zopet volitve v državni zbor, da bi jim zopet zaupali. Ali kmetje, bodite pametni, zaupajte tistim, ki zdaj iščejo, ko ste pomoči potrebni; črnuhi vas zdaj ne poznajo, da ste ponesrečeni od toče. Tedaj takšnega poduka šentjanžki kmeti nismo več radovedni, kjer zastopite o kmetijstvu toliko, kakor zajec na boben! Adio, gospod poslanec Ozmec!

Novice.

Polom prvaških denarnih zavodov? Opetovano že smo povedali svoje mnenje, da bodejo prvaški denarni zavodi polagoma istotaki polom doživeli, kakor so ga svoj čas brezvestna konzurna društva. Vzrok leži v prvi vrsti v tem, da je po Štajerskem in deloma tudi po Koroškem veliko preveč teh prvaških posojilnic in zadrug. V drugem oziru pa se ti slovenski denarni zavodi veliko preveč za politiko brigajo. V zadnji številki šele smo označili grozovito lahkomiselnost gospodarstvo okrajne posojilnice ormožke. Tudi je treba opomniti, da se v mnogih teh zavodih naravnost brezvestno in protipostavno s tujim denarjem dela. Gotovi člani predstojništva ali nadzorništva si jemljejo ednostavno posojila, kolikor se jim poljubi. Naši čitatelji se gotovo še spominjajo na žalostne dogodke v šoštanjski posojilnici. Tako ni čuda, da se ti denarni zavodi majejo in da je vsak dan

prčakovati večjega poloma v tej ali oni prvaški posojilnici. Oblastnega nadzorstva ti zavodi itak nimajo in zato delajo voditelji lahko, kar hočejo. Prvaški listi so nas že večkrat napadli in opsovali, ker smo to resnico pribili. Rekli so, da smo jim nevošljivi. No, s psovkami in neumnim sumničanjem se take zadeve ne dajo iz sveta spraviti. Ali mi smatramo za svojo časnikarsko dolžnost, da ljudstvu oči odpiramo in vboge kmete nato opozarjamo, da so njih krvavi vinarji v nevarnosti. Dokler so bili prvaki na Štajerskem in Koroškem še v eni stranki združeni, so vse to seveda tajili. Ali zdaj, ko so razcepljeni v klerikalno in liberalno stranko, zdaj ko se sami med seboj lasajo, potrdijo ti prvaki sami, da smo mi resnico pisali. Tako piše n. p. „Narodni list“ že tedne sem, da ste klerikalni posojilnici v Slov. Gradcu in Marenbergu na robu propada in da bodejo vložniki ves denar izgubili. Klerikalni „Slov. Gospodar“ zopet piše, da je celjska „narodna založba“ v veliki nevarnosti in da bodejo poleg tega narodnjakarski zavodi „Lastni dom“ v Celju, nadalje liberalne posojilnice v Šoštanju, Brežicah, Slov. Bistrici itd. propadli... Kdo ima zdaj prav, klerikalci ali liberalci? Mi mislimo, da vsi! Polom prvaških denarnih zavodov bode splošen in bode liberalce kakor klerikalce prizadel. Vbogo, zaslepljeno ljudstvo!

Kako delajo z našimi denarji! Večkrat že smo poročali, kako velikanske svote denarja romajo v pasivno, na pol bankerotno kranjsko deželo. Pred kratkem zopet je dovolila vlada za zgradbo neke nepotrebne obrtne šole v Ljubljani več milijonev kron iz davčnega denarja, h kateremu seveda mi vsi prispevamo. Zanimivo je pa, kako brezvestno Hribarjeva gospoda ta denar porablja. Izročila je stavbinska dela znanemu Hribarjevemu prijatelju Filipu Supančiču. To pa vkljub temu, da je hotel neki drugi stavbinski mojster delo za 16.500 K ceneje prevzeti. Teh 16½ tisoč kron so torej ljubljanski prvaki kar skozi okno vrgli. In davkoplačevalci vseh dežel plačujejo, da se nekaj kranjskih mogotcev redi.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Zopet septemberska gonja? Bliža se obletnica lanskih preprirov in tepežov, katere so povzročili prvaški hujskači v Ptuj. Danes smo si pač vsi na jasnem, da se nobenemu kmetu v Ptuj ni niti las skrivil, da je pa nasprotno veljala vsa razburjenost in ves odpor tistim privandranim prvaškim hujskačem, kateri hočejo i na spodnjem Štajerskem udomačiti kranjske šege in navade. Ploj in njegovi trabanti iz Kranjskega ter Koroškega so bili krivi lanskih septemberskih dogodkov. Pozneje so seveda z najgršimi lažmi in z najpodlejšim obrekovanjem pričeli dolžiti napredne Ptujčane, da so oni krivi dogodkov. Pričelo se je hujskati nerazsodne fantaline, da naj napadajo in pobijajo Nemce ter sploh naprednjake, pričeli so z brezobzirnim bojkotom. In kaj je bila posledica tega prvaškega hujskanja? Nemški kupci vina so izostali, — še danes imajo kmetje velikanske množine neprodanega vina, katerega niti za 10—12 krajcarjev oddati ne morejo. In hvala Bogu, zopet imamo pričakovati dobro vinsko leto. Zdaj pa, ko se zopet trgatev bliža, pričenjajo prvaki zopet s svojo grdo gonjo. Za to nedeljo so sklicali v gostilno „k zamorcu“ v Ptuj veliko veselico, pri kateri bodejo mlečozobi „sokoliči“ prvo vlogo igrali. Vidi se, da se gre tem ljudem edino za hujskanje. Samo zato, da sme par učencev v svojih garibaldinskih rdečih srajcah rogoviliti, žrtvujejo gospodarske interese kmetkega prebivalstva. Ali ni to naravnost podlo in brezvestno? Prvaki hočejo prepire in pretepe, oni hočejo razburjenje, samo da imajo potem kakšni vzrok za hujskanje... Mi smo prepričani, da se pametni kmetje ne bodejo udeležili tega rogoviljenja. Kmetje, bodite pa tudi toliko pametni, da ne pustite svoje mlade sinove k tej hujskajoči prireditvi. Naj si prvaška gospoda sama kostonj iz ognja jemlje, — vi kmetje ste gotovo predobri zato! Gospodarsko dobro našega okraja tičedi edino v dobrem sporazumljenju med Nemci in Slovenci. Kdor to sporazumljenje krši, ta škoduje obema narodnostima. Prvaki naj nikar ne mislijo, da se bode v Ptuj manire udomačilo, kakor v Ljubljani, kjer pobijajo tolovajske tolpe

tujo lastnino. Pri nas na Štajerskem ne potrebujemo tega! Ako bi se torej v nedeljo res zopet kakšni prepiri vršili, potem so zanje edino prvaški hujskači odgovorni. Odgovorni so pa potem tudi zato, ako se bodejo nemški kupci vedno bolj naših krajev izogibali. To smo hoteli v naprej povedati!

Kje so renegati? S prvaškimi listi je težko govoriti. Ako se jim vrže še toliko jasnih dokazov na glavo, trdili bodejo vedno svoje zabitosti naprej. Vemo sicer, da se od tistih ljudij, katerih edina duševna hrana so prvaški listi, ne more bogve koliko razsodnosti zahtevati. Ali da imajo uredniki prvaških zakotnih listov svoje čitatelje za tako neumne, je vendar za te malo razžaljivo... V zadnjem času mečejo Spindlerjeva glasila zlasti z besedami „renegatstvo“ in „odpadništvo“ okoli sebe. Vsi Nemci na Štajerskem so po mnenju ponesrečenega „pesnika“ v Celju sami „odpadniki“. Nemci bi seveda lahko sulico obrnili in isto o marsikaterem slovenskem voditelju trdili. Spindler n. p. je gotovo nemško ime in se žalibog ne da prestaviti. Po imenu človekovo narodnost soditi, je pač bedasto. Po tej poti ne bomo Spindlerju sledili. Ali mi smo v zadnjih številkah nekaj dejstev navedli, na katere še do danes nismo dobili nobenega odgovora. Trdili smo in to lahko pred sodnijo dokažemo, da je bila cela vrsta spodnje-štajerskih slovenskih voditeljev v svoji mladosti nemška. Tako n. p. se je Ploj kot študent delal za Nemca, tako se je delal ptujski Jurza za Nemca. Tako je nosil veliki „narodni trgovec“ v Ptuj Senčar nemške trakove in je bil nemški „turner“. Tako je bil Spindler urednik nemškega lista. Tako je mnogo slovenskih prvakov v študentovski dobi jedlo naprošeni nemški kruh, itd. itd. Od Senčarja imamo celo fotografijo! Prosimo torej za odgovor! Tu tiči gotovo tudi renegatstvo in ako pobija „Narodni dnevnik“ namišljene nemške „renegate“, potem bi moral tudi prave slovenske odpadnike pobijati, ako bi bil pošten. Radovedni smo, ako dobimo zdaj odgovor. Mislimo da ne, kajti „Narodni dnevnik“ ni samo infamen, temveč tudi strahopeten in bojazljiv. In ako bi pričel renegate v svojih vrstah napadati, bi kmalu poginil. Kajti od teh renegatov živi...

„Slovenski narod“ v Ljubljani se togoti čez naš list, ker smo trdili, da je nosila gospa dr. Tavčarjeva v svoji mladosti črno-rdeče-zlate trakove. Mi povemo odkritosrčno, da se nam tukaj prav nič za to gospo ne gre. Tudi nimamo prav nobenega interesa, napadati to pospo; saj ona je vendar tam v Hribarjevi „Iblani“... Ako smo slučaj gospe Tavčarjeve omenili, zgodilo se je to edino zato, da udarimo tiste štajerske prvaške hujskače po ustih, kateri hočejo iz Nemcev nakrat „odpadnike“ napraviti. Kar se tiče slučaja gospe Tavčarjeve same, nam je pred par tedni očividec trdil, da to lahko dokaže. Bilo je to v časih, ko je gospa še kratke kikirice nosila. Mi smo se pri našem poročevalcu informirali, je-li ni kakšna pomota mogoča. Ko dobimo odgovor, povemo to v našem listu. Sicer pa je itak znano, da je jako veliko Kranjcev nemškega pokolenja; zlasti velja to o Gorenjcih, kateri so v velikem delu bavarski izseljenci. „Narod“ naj torej malo potrpi, predno poišče vse „iblane“ psovke iz svojega leksikona. Vse tajiti končno ni posebno modro. Morda bode urednik „Naroda“ Malovrh tudi tajil, da se ni svoj čas kot Fritz Malowerh podpisaval in v nemških podlistkah pisaril, da sploh nobenega slovenskega jezika ni... Torej malo potrpljenja, ljubljanska gospoda!

Naprednjaki na delu. Vrli naš napredni okrajni odbor v Ptuj stori vse, da bi po toči prizadetim posestnikom njih žalostni položaj izboljšal. Tako je okrajni odbor pri deželni oblasti zahteval, da se prične v po toči prizadetih pokrajinah takoj z zgradbami, pri katerih bi zamoglo nesrečno ljudstvo kaj prislužiti. Namerava se v prvi vrsti ljutomersko in polenšaško cesto graditi. — Istotako je zahteval okrajni odbor takojšno in izdatno podporo za nesrečne posestnike v Halozah, katerim je toča dne 23. avgusta 4. del, v drugih krajih pa celo polovico gorice uničila. Čast vrlemu odboru s svojim načelnikom g. Ornigom, ki se vedno spominja na trpeče ljudstvo!

Vbogi ptujski „krigerji“! Poročali smo svoj

čas, kako so se voditelji ptujskih „krigerjev“ začasa dohoda knezoškofa k rotovžu prištulli, čeprav jih ni nikdo vabil, kako so škofa demonstrativno slovensko pozdravili in kako jim je škof nemško odgovoril ter na ta način moralčno zaušnico podelil... Tej zaušnici pa je sledila druga. Pred nami leži „Cerkveni zaukaznik za lavantinsko škofijo Nr. 3890 l. 1909.“ V tem „zaukazniku“ je popisano vso potovanje knezoškofa in tudi njegov dohod v Ptuj. Vse je natančno popisano, do zadnje pičice, edino slavni voditelji „krigerjev“ z očkom Vesiakom na čelu so — izpuščeni. Oj žalost, žalost! Škofu se menda ni zdelo vredno, da bi te možice omenil. Veterance pač zapisnik omeni, čeprav niso bili pri sprejemu; „krigerje“ pa ne. Oj žalost, žalost! Ko je oča Vesiak to slišal, vrgel je šivanko in „fingret“ ob tla in zakričal: Vrag naj vzame vso politiko... Pa brez šale: „krigerji“ imajo pod Vesiakovim vodstvom preveč smole. To društvo je postalo pravi babilonski stolp. Komando imajo še vedno nemško, škofa pa slovensko pozdravljajo. Imenujejo se „krigerje“, ali mnogo jih je, ki pri vojaki niti šaržo „pfajfendekelna“ dosegli niso, ja ki niti ne vejo, koliko lukenj ima „komis“... Vesiak, Vesiak, hrabri komandant, kaj ko bi vpeljali pri vašem društvu „fičafaje“ in srbsko komando?

Župnik in nevesta. Gospod župnik F. R. v St. V. na spodnjem Štajerskem ima mlade neveste prav rad. Posebno rad jih pa ima, ako so — same. Pred kratkem je n. p. pisal neki poštenu nevesti sledeče pismo: Štev. 119. Cenjeni gospici N. N. tukaj. Da Vas morem v nedeljo 8. t. m. prvokrat oklicati, pridite jutri po sv. maši okoli 7. do pol 8. ure s a m i k ženitninskemu izpraševanju. Kak četrt ure pozneje naj dojdeta še dva neomadeževana moža kot priče. Ko sta se po skončanem zapisniku odstranila, se začne za Vas zakonski poduk. Župni urad St. V., 5. avg. 1909. F. R., župnik. — Pač čudno, kaj? Kako to, da zahteva župnik nevesto — samo? Mi gotovo ničesar slabega ne mislimo, ali čudno je pa le! Pobožni želji župnikovi se sicer ni ustreglo. Ali koliko deklet je na kmetih, ki mislijo, da se mora takemu farovškemu povelju ustreci. Ime župnika kakor neveste je na razpolago!

Oj ti testamenti! V „Giselaspitalu“ v Celju sta bivali dve stari, bolni sestri. Svoj premoženje sta dali kapucinom shraniti. Kako se je naprej nanje vplivalo, se ne ve. Res pa je, da je ena sestra umrla, druga pa okrevala. Ozdravljena je zahtevala denar nazaj. Dobila je z velikimi težavami svoj denar, onega umrle sestre pa ne. Ja, ja, cerkev ima dober želodec...

G. župnik Sušnik iz Crešnjevca nam je poslal dolgo in solzato pismo, v katerem nas mило prosi, naj nikar ne prinašamo „pikantnih stvari“ iz duhovniškega življenja in „marov, kregov farovških bab.“ V tem pismu nam daje tudi lepe nasvete, kako bi si zvišali število svojih naročnikov. Mi nimamo ne časa, ne volje, da bi z župnikom Sušnikom o takih stvareh polemizirali. Zahvaljujemo se tudi prijazno ali odločno za vse njegove dobre nasvete, brez katerih smo doslej in bomo tudi v bodoče izhajali. „Farovške babe“, kakor imenuje župnik ženske v župnišču, bi nas seveda tudi nič ne brigale, ko bi Sušnik ne kazal s prsti na druge poštene hiše. In sploh bi se mi nikdar z osebnostmi ne pečali, ko bi to 1. ne storili klerikalni listi in ko bi 2. ravno osebno najslabši duhovniki ne bi bili največji politiki. Zob za zob!

Župnik proti cesarski slavnosti. Dobili smo in objavimo sledeči popravek: Štev. 290. Uredništvu „Štajerc“ v Ptuj. V zmislu § 19 tisk. zak. zahteva podpisani, da sprejmete sledeči popravek z ozirom na Vaše poročilo: „Župnik proti cesarski slavnosti“ v štev. 35 Vašega lista z dne 29. avgusta t. l.: 1. Ni res, da je bilo na predvečer rojstnega dneva našega cesarja v župnišču tiho in temno; res pa je, da je bilo živahno in vse razvitljeno, ker dokazuje še zdaj ohranjenih 24 ostankov sveč, ki so isti večer na oknih župnišča gorele. 2. Ni res, da tudi lansko leto nisem zapel ob cesarski meši „Te Deum laudamus“, pač pa o pustnem torku, ko so pustni norci pred farovžem skakali; res pa je, da se je lani na cesarjev rojstni dan v jutro ob 7-ih služila šolska sv. meša, otroci so imeli

ono sv. obhajilo in se je koncem sv. meše
 „Te Deum“ s cesarsko pesmijo, kar je raz-
 no iz oznanilne knjige tukajšnjega župnega
 da Tom G pag. 188. 3. Tudi ni res, da bi
 imel jaz kak nagovor maskarom o predpustu
 „šenkala vina, šnopsa ter 10 K; res pa
 da je dobil samo godec Jakob Moteln 2 K,
 je igral ne pa fantje, ki so se letos na
 stni torek mimogredoč tudi v župnišču opla-
 imeli svoje običajno pustno veselje, a se
 dar dostojno obnašali. 4. Tudi ni res, da
 pustni torek meni več nego cesarjev rojstni
 res pa je, da mi je bil ta dan vedno v
 si, zato pa sem tudi vsako leto poskrbel, da
 je v cerkvi obhajalo prav slovesno sv. mešo,
 koncu „Te Deum“ in sem letos cerkvene
 marje dal na razpolago, da so žnjimi stre-
 5. Slednjič tudi ni res, da meni cesarska
 vesnost še toliko ni bila vredna, da bi se bil
 kazal in „nagovor držal“; res pa je, da tega
 sem pri najboljši volji mogel storiti, ker za-
 buje se, da godci še en komad zagodejo, so
 bliskoma spred župnišča odišli in pred dru-
 mi privatnimi hišami več komadov igrali. Kn.
 župni urad Črešnjevce, dne 30. avgusta 1909.
 nez Sušnik, župnik.

Zopet napredna zmaga. Pred kratkem so
 vršile volitve za okrajno bolniško blagajno v
 Lenartu v slov. gor. Pri volitvi so vrli naši
 mišljeniki na celi črti zmagali. Prvaški zagri-
 zenci se grozovito jezijo in bodejo od jeze še
 pokali. Čast naprednim volilem!

Neverjetna duhovniška surovost. V „Slo-
 venci“, glasilu vseh katoliških duhovnikov na
 slovenskem, čitati je sledeči stavek iz Slov.
 istrice: „— Ekselenca gospod župan Stiger
 najo dopust, ter so se podali v „Römerbad“,
 ozdravijo svoje nemškutarske kosti na stroške
 slovenskih odjemalcev njih trgovine... Tako
 delo piše katoliški duhovnik! Niti za bolnike
 niti za mrtve ta banda nima obzirov. Fej! In ti
 udje hočejo, da bi prikivali in molčali o fa-
 vrških lumparijah! Fej še enkrat!

Vbogi fantki! V Šmarju pri Jelšah so imeli
 ne 22. avgusta mlečozobni visoko in srednje-
 lci „svoj dan“. Fantki si menda predstavljajo,
 jih kdo resnim smatra. Pa se grozovito mo-
 jo. Žalostno bi bilo, ko bi taki revčki, ki so
 za ušesmi mokri in nosijo še jajčjo lupinjo
 na hrbtu, politiko delali. Fantki so šli k maši,
 potem so napravili veselico. Po drugem glažku
 ive so se jim možgane zmešale in so pričeli
 eti ter tamburašiti. Potem so igrali šaljivko
 „Trije tički“. Oj ti tički ti! Višek zabave so do-
 gli, ko je neki jurist Ogrizek „držal govor“ in
 „nemčurjih“ udrihal. Fantek menda ne vé,
 bi moral po Pohorju krave pasti, ko bi ne
 mal nemškega. Seveda mu privoščimo veselje.
 kaj le govori, saj študira za „jezičnega doh-
 arja“. Pri vsej tej komediji nezrelih smr-
 colinov je le nekaj zanimivo. Kako to, da se
 deležuje srednjošolska mladina takih političnih
 zredb? Ako se politikujoči duhovščini dopade,
 taki fantki že popivajo, potem je to njena
 stvar. Ali kolikor nam je znano, je šolarjem
 vsaka politika prepovedana in vprašamo tedaj
 solsko oblast, kaj ona o temu misli... Fantki
 pa naj se le naprej zabavajo. Kadar bodejo sami
 svoj kruh služili, takrat jih že primemo za ušesa!
 Zdaj pa jim posodimo k večjem žepni robec, da
 si nosove osnažijo!

Knez in škof dr. M. Napotnik izdal je pismo
 na vse župnije, v katerem prosi za nabiranje
 podpor po toči prizadetim prebivalcem ormož-
 tega in ptujskega okraja. V tem pismu pravi
 škof m. dr.: „Komu bi se ne usmililo revno
 ljudstvo, ki žaluje zbegano in prestrašeno in zre
 obupano v bodočnost! Zopet torej potrkam kot
 Vaš višji pastir na Vaša dobrotljiva in usmiljena
 arca in Vas prosim v imenu „Očeta usmiljenega
 in Boga vse tolažbe“ milih darov za vsega
 usmiljenja vredne ponesrečence“. — Škof je
 poleg tega odredil, da se bode dne 12. septem-
 bra to iz prižnic popisalo in na 19. septembra
 v cerkvah darove nabiralo. Čast našemu škofu!

Gonjo proti nemškemu poduku na šoli na
 Ptujski gori so pričeli zopet nekateri pr-
 vaški zagriženci, katerih duša je seveda slabom-
 mani učitelj Klemenčič. Prebivalstvo na Ptujski
 gori je že pred letmi z velikimi prošnjami do-
 seglo, da se v 3. razredu tamošnje šole v nem-
 šini podučuje. Ljudje izprevidijo veliko veljavo

in potrebo znanja nemškega jezika, brez kate-
 rega je dandanes težko v življenju izhajati. Mi-
 slimo, da na celi Ptujski gori ni niti enega
 kmetskega človeka, ki bi tajil pomen znanja
 nemščine ali pa ki bi se branil, da se njegov
 otrok nemškega jezika priučí. Nekaterim hujska-
 čem pa to na noben način ne gre v glavo. Oni
 sovražijo brez vzroka ali pa iz gole zavisti in
 sebičnosti vse, kar je nemškega in vsled tega
 tudi nemški jezik. In čeprav se ljudstvo samo
 ne strinja s temi hujskači, imajo ti vendar v
 nekaterih javnih zastopih toliko moči, da zamo-
 rejo svoje črne načrte kovati. Podreti, uničiti
 hočejo tisto, kar je ljudstvo z mnogimi prošnjami
 doseglo, kar je vroča srčna želja vsega prebi-
 valstva. Zato so ti zaslepljenci letos nakrat v
 okrajnem šolskem svetu stavili in sprejeli predlog,
 da naj se odslej ne podučuje več v nemškem
 jeziku. Kakor blisk iz jasnega je vplival ta brez-
 vestni, hujskajoči sklep na prebivalstvo. Nikdo
 ni mogel razumeti, zakaj in kako je to prišlo
 in kmetje, ki so nam to zadevo sporočili, so
 kar z zobmi škripali nad hinavščino teh hujska-
 čev. Dokaz, da se ljudstvo ne strinja s tem
 sklepom, je dejstvo, da se je takoj nabralo pod-
 pise 120 starišev, ki zahtevajo, da ostane nemški
 poduk in da se ne poslušajo ljudi à la Klemen-
 čič, katerega zmožnosti za šolo smo itak že
 opetovano popisali. Cela fara je naravnost raz-
 burjena in ako bode to podlo hujskanje proti
 nemškemu poduku naprej trajalo, zgodilo se
 bode marsikaj neprijetnega. Mi opozarjamo šolsko
 oblast odločno na tega Klemenčiča, ki je mojster
 edino v pijančevanju in ki še vedno ne da miru,
 čeprav se mu je v javnosti že stvari očitalo,
 zaradi katerih bi se vsakdo skrnil. Opozarjamo
 pa oblast tudi na dejstvo, da se ljudstvo
 ne pusti več vzeti nemški poduk, da
 so stariši za nemški poduk. In mislimo, da
 imajo stariši tudi kaj pri vzgoji otrok govoriti,
 ne pa samo celibaterji in pijani šolmeštri. Kdor
 seje veter, žel bode vihar. In na Ptujski gori
 zna priti do tega viharja!

V Zavrču se je dne 24. avgusta novi tele-
 grafični urad otvoril. Ta urad je srednja ščacija
 med Ptujem in Ljutomerom ter je neposredno
 zvezan z mesti Gradec, Maribor, Ptuj, Ljutomer,
 Ormož, Čakurni in Varaždin.

Olajšave na železnici. Ministerstvo je do-
 villo nekatere olajšave pri voznih tarifah za blago
 na progah, ki tečejo v po toči ali drugih ujmih
 prizadetih štajerskih krajih. Občine in v njih na-
 hajajoče se zadruga smeje bodejo namreč od 1.
 septembra do 31. decembra prevažati steljo in
 krmo ter bodo dobili voznino povrnjeno. Žal da
 velja to le za državne železnice.

Velika tatvina. Iz podstrešja hiše šte. 16
 v Theatergasse v Mariboru je bilo raznih pred-
 metov v vrednosti več 100 kron pokradenih.
 Tatove še nimajo.

Nesreča ali zločin? Posestnico Alojzijo
 Esenko v Prošincih so našli 400 korakov od
 njenega stanovanja mrtvo z razbito črepinjo.
 Doslej se še ne vé, ali se je nesreča ali zločin
 zgodil.

Obstrelil se je zaradi nesrečne ljubezni
 tiskar Franc Prelog v Celju. Upa se, da bode
 okreval.

Otrok v cerkvi. V farni cerkvi v Celju so
 našli te dni pri frančiškanskem oltarju malega
 jokajočega otroka. Na prsih je imel otrok rožni
 venec. Otroka je neka revna mati proč položila.

Požar. V Unišah pri Ponikvi je pogorela
 posestniku Povale hiša in gospodarsko poslopje.
 Domači ljudje so bili vsi v cerkvi. Le 13 letna
 slabeumna hčerka je bila doma in je našla v
 plamenih smrt. Posestnik trpi veliko škodo, ker
 je le za malo svoto zavarovan.

Trpinčenje živali. Kočar Tomaž Goričan v
 Krajzoršaka pri Ljutomerju je svojo kravo tako
 neusmiljeno pretepaval, da jo je težko poškodo-
 val in ji tudi en rog izbil. Nečloveškega kočar-
 ja so naznanili. Tako trpinčenje živali dokazuje
 le surovost srca.

Vlak ubil je 64-letno Marijo Koren iz Ho-
 tinjevasi. Šla je čez tir. Tovorni vlak jo je vr-
 gel v neki drog, da je bila takoj mrtva. Pri sebi
 je imela čez 1700 K denarja.

Čast delavcu! Preteklo nedeljo bil je v ptuj-
 skem rotovžu mizarski pomočnik g. J. Rosmann
 s srebrno medajlo za 27-letno delo odlikovan.
 Župan Ornič je imel lepi nagovor; naposled je

odlikovanemu medajlo s častnim darilom mesta
 izročil. Tudi drugi govorniki so izrazili svoje
 veselje in čestitke. Vrlemu delavcu čestitamo
 tudi mi!

Ogenj. V Rotweinu je gorelo pri posestniku
 Wresnigu. Požarniki so rešili pohoštvo ter bližnja
 poslopja, medtem ko je vse drugo pogorelo. Go-
 vori se, da je požar delo zločinca.

Dezertiral je kanonik L. K u m p a n iz
 Maribora.

Pomoč. Za po toči poškodovane v vzhodni
 Štajerski nabral je posebni odbor v St. Johanu
 pri Herbersteinu že 3.400 kron.

Iz Koroškega.

Napredna zmaga. 19. p. m. so se vršile v
 občini Paternion občinske volitve. V vseh treh
 razredih so zmagali naprednjaki i. s. v prvem
 z 20 glasovi, v drugem z 27 (proti 13 klerikal-
 nimi) glasovi in v tretjem z 137 (proti 87 kle-
 rikalnimi) glasovi. Črna stranka pod vodstvom
 znanega parčka Khevenhüller-Vospersnik je grozno
 potrta. Čast vrlim naprednim volilem, ki nočejo
 Koroško klerikalni temi izročiti!

Pravica za vse! Ako opazujemo divjo gonjo,
 ki jo prireja politikujoče farštvo proti št. iljskemu
 župniku Cesky, potem se moramo pač vprašati:
 Kaj je ta Cesky za božjo voljo storil? V škof-
 vem pismu čitamo, da je g. Cesky popival, da
 je plesal, da pri maši očitno ni bil trezen, da
 je kuharica porodila itd. Mi ne vemo, ali je to
 res, ali ne. Na vsak način pa trdimo, da cela
 vrsta drugih duhovnikov ni niti za las boljša.
 Ali naj naštejemo slučaje? Ali naj povemo zo-
 pet imena? Mi vemo, da neki duhovnik spije
 na enem sedežu 25 steklenic pive in da hodi
 potem celo noč s puško na rami pod oknom de-
 klet. Mi vemo o drugih duhovnikih naravnost
 nemoralne stvari in nečistosti. Ako ne poneha
 vsa ta gonja proti Ceskemu, povedali bomo
 mnogo novega. In radovedni smo, je-li bode mi-
 lostivi knezoškof tudi pri drugih duhovnikih
 tako strog, kakor pri župniku Cesky!

Politika prva reč! Poročali smo v zadnji
 številki, kako zasledujejo politikujoči duhovniki
 župnika Cesky v St. Ilju. Na njegovo mesto ho-
 čejo mirnim faranom vsiliti kaplana Hornböcka
 iz Plajburga. Mislili smo takoj, da je ta Horn-
 böck gotovo politikujoči hujskač, ker ga prvaki
 tako priporočajo. In res! Hornböck se je delal
 sicer preje za Nemca, kar je tudi po imenu in
 rodu. V Plajburgu pa je postal ta čedni Horn-
 böck nakrat hud prvak in politični agitator. Iz
 Johanna postal je Janez. Delal je politiko na
 vse mogoče načine. Posebno šolskim deklicam
 se je z raznimi knjigami prikupaval. Ob priliki
 prvaškega „taborja“ je ponujal ta Hornböck
 Nemcem „gulaš iz slovenskih črev“. Ta človek
 naj bi bil boljši nego župnik Cesky? Mi tega
 ne verujemo. Tudi prebivalci v Št. Ilju ne. Zato
 se bodejo z vsemi močmi branili, da bi ta Horn-
 böck njih duše pasil. Politikujočih hujskačev ne
 potrebujejo v Št. Ilju!

Preganjanje duhovnikov. Po Koroškem se
 je pričelo zdaj vse poštene, miroljubne duhovnike
 preganjati. Pred kratkem se je tudi župniškega
 administratorja v Maria-Trostu, patra B. Bin-
 derja prestavilo. Binder je bil v fari zaradi svoje
 nepristranosti in miroljubnosti zelo priljubljen.
 Prestavili so ga baje le zato, ker ni trobil v rog
 prvaških hujskačev, kateri se nahajajo med člani
 frančiškanskega hospica v Lankowitzu. Vprašanje
 je seveda, ali bode to šikaniranje poštenih du-
 hovnikov in podpiranje politikujočih hujskačev v
 kuti za sv. vero koristno ali škodljivo.

Walcher — župnik. Znani hujskač poslanec
 Walcher je torej vendar dehan v Št. Vidu na
 Glani postal. Na Koroškem mora biti duhovnik
 veliki hujskač, potem dobi najboljše fare.

Prevalje. Dokazi so nam došli, da Grafen-
 auer ni prijatelj našega kmeta in tudi nikdar
 ne bo. V Črni in Možici se je pred kratkem
 vršil zbor, v katerem sta govorila državno-zborska
 poslanca gosp. Nagele iz Velikovca in gosp. Lu-
 čovnik iz Žihpolj. Povdarjala sta v slovenskem
 jeziku delovanje državnega zbora, ter prišlo je
 v govoru tudi do tega, kaj so storili napredni
 koroški poslanci, ko so prišli kmeti zaradi suše
 v narvežo stisko. Gospod Nagele in njegovi to-
 variši so napravili prošnjo, da se mora dati od
 države kmetom takoj potrebno podporo, da ne
 pridejo v veliko škodo. In res, dosegli so na-

predni poslanci 200.000 kron podpore. Prav pristržno hvalo izrečemo gosp. Nagelu in njegovim tovarišem za trud in jih prosimo, da naj nam bodo še zanaprej naklonjeni! — Kje je le kaj bil v tistem času, ko so bili naši kmeti v narvečji stiski, Grafenauer?! Zakaj se pa Grafenauer nič ni brigal za vbogega kmeta v takem naršlabšem času? Kadar so volitve pred durmi, tedaj pride se ta orglar semkaj bahat in oblubi, kaj bo vse storil za kmeta, in ko se odpelje, seveda se še poprej v farovžu nasiti z dobro pečenko in vincem, smeji se, kako je vjel gim-pelna in kaže figo kmetu. Reči moramo, da od tega Grafenauerja nikdar ne bomo doživeli dneva, da bo on storil le en korak za kmeta. Poklic tega Grafenauerja je edini, ki je tisti, kako bi šti-mal orgle, da bi mogli mi drugi zagoditi na ples. Ta poslanec je neprenehoma spal cele osem dni v tem času, ko so napravili koroški napredni poslanci prošnjo podpore za kmeta. Mogoče je, da je Grafenauer tedaj na Dunaji v kakšni ka-varni igral, ali pa je iskal cele osem dni po kranjski deželi igrače; seveda 20 kron na dan plače je boljše v žepu, kakor skrbeti za kmeta. Kmetije, stenografski protokoli državnega zbora pričujejo, da se je Grafenauer še le osem dni pozneje oglasil, ko so napredni poslanci podporo že doseženo imeli; on je spal, zmislil se je še le potem, iti tudi do ministra, a vse prepozno. Dosežena podpora za velikovski okraj po 50.000 kron je edino delo poslanca gospoda Nagele; tudi pri tem delu za kmeta je spal Grafenauer v kakšnem kotu, in se ni zbudil več. Dopisunčka „Mira“ naj bo sram za debelo laž; resnica je prišla na dan, resnica bo govorila!

Prevalje. Najvažnejše pri klerikalnih razpo-rednostih novega časa so „igre“. Pri teh igrah poslužujejo se klerikalni voditelji naših mladih deklic, da pred njimi komedijo špilajo. Kome-dijanstvo sicer pri priprostem ljudstvu nikdar ni bilo posebno čislano in tudi zdaj jih ljudstvo ne mara; iz katerega nagiba so tedaj komedije ravno kmečkem ljudstvu od klerikalne previdnosti prideljene? Ta nezapopadljiva nadležnost je le sad kaplančkov in vpeljan za njih zabavo in za pašo njih očes. Kako poželjivo marsikateri pri igri nežno igralko in krasno, za njega nedo-segljivo deklico ogleduje, da mora ta oči pobe-siti, in čeravno se sicer čisto nič ne zmeni za grgotljajočega seladona, sramežljivosti zardeti, kakor bi jo kri polila, ker ni navajena, na ogled zaljubljenec postavljena biti. Mi želimo, da se ohrani naših hčera nedolžnost. To pa ne more biti, ako se nežna devica (cvetlica) na ogled nešramnim ogleduhom stavlja in pred njimi kome-dijo špila in pred drugim zbranim ljudstvom raznovrstne sorte. Varujte nedolžnost naših de-viških hčerk, ne dajte jih na ogled stavljeni po-željivosti, naj ostane rajši doma, kjer ni zape-ljivosti. Taki stariši pa, katerih hčerke itak več ne zardijo pred poželjivimi pogledi, jih naj le zanaprej stavlja na ogled, morebiti dosežejo priskrbljenost kot farške kuharice.

Častno medajlo za 25-letno službovanje v požarni brambi so dobili v Ebersteinu sledeči gg. Jakob Talakerer, Fr. Bein, P. Nussdorfer, Rudolf Samonigg in M. Isopp. V Spittalu pa je dobil častno medajlo za 40-letno službovanje g. Jos. Feichter. Čestitamo!

Železniška nesreča. Pri postaji Klagenfurt-Lend se je zaletel tovorni vlak v voz, ki je ho-tel ravno čez progo peljati. Kučijaž je bil težko poškodovan, istotako konj. Nesreča pa bi bila lahko še veliko večja.

Pazite na deco! V Grafensteinu prišel je 5-letni otrok mlinarja Jerneja v kolesje in je bil usmrten.

Iz skale padel je posestnik Jos. Samonig pri Mallestigu. Padel je 20 m globoko in se težko poškodoval.

Nesreča. Mlada žena železničarja Uschan v Nötschu na Dobraču je padla čez stopnice in se tako težko poškodovala, da je čez dva dni umrla.

Družinska žaloigra. V Frusachu je umrl poštni uradnik g. Baumgartner. Njegova smrt

je šla hčerki Alojziji tako k srcu, da je vzela revolver in si pognala kroglo v glavo. Nesrečnica se je težko ranila.

Vlomil je neznan tat v apoteko Jobsa Schneider v Beljaku in ukradel kakih 100 kron denarja.

Po svetu.

Vrage strelja. Na Kranjskem v Sv. Trojiški fari v Pungrtu nad Gabrijelami, imamo posestnika po imenu J. L. Ta človek pravi da so mu sosedje zacuprali, da ga hodijo vrage strašiti, da se v vrage spremenijo in okoli nje-govega poslopja po zraku letajo. Zato strelja dan in noč tako, da ljudje spati ne morejo. Orožniki se zato nič ne zmenijo, pravijo, da je neumen. Vendar čudno kaj pa? Ko hodijo ljudje mimo po potu in jim gorke kroglice zvizgajo mimo ušes. Kaj ko bi kak neznanec nevedoma prišel mimo in bi ga takoj postrelil. Ako pa gg. orožniki proti temu nočejo postopati, potrkali bomo na višjo oblast!

Kako bogastvo raste. Nekdo je preračunal, da je imel ameriški bogataž Rockefeller leta 1875 le 25.000 K premoženja. Danes pa poseduje Rockefeller okroglo 3.500 milijonev kron. Ako doživi svoje 80. leto (l. 1917), posedoval bode 5.000 milijonev. Akcije, v katerih ima svoje premoženje naloženo, rastejo grozno.

Sladkor se je podražil, tako da stane v detajlni trgovini za 8 vin. pri kilogramu več.

Kolera se je pričela razširjevati v Belgiji. Doslej je že 10 oseb umrlo.

Ruske razmere. Pri Krasnojarsku so roparji osebni vlak napadli, 8 oseb ustrelili in 50.000 rublov oropali.

Loterijske številke.

Gradec, dne 28. avgusta: 83, 50, 12, 90, 74.
Trst, dne 21. avgusta: 4, 41, 88, 57, 20.

Povedom birne razposilja svetoznana tvrdka ur **Maksa Bähnel** na Dunaju, IV., Margarethenstrasse št. 27/27 nov cenik b'rmskih ur, „zlatnine in srebrnine po najnižjih fabriških cenah. Dober glas in sedemdesetletni obstanek tvrde jamtijo za izvrstno, realno potrežbo. Naši cenjeni čitatelji dobijo na naročilo taki cenik z nad 5000 podobama zastoj in franko. 978

Damske

bluze, šosi, predpasniki itd. gotovi ali po meri, kupuje se kakor znano najbolje pri **Wessiaku** v Mariboru, Draugasse. 459

Mrvo in slamo

prodaja najceneje in v naj-boljši kakovosti franko na vse postaje g. **Wilhelm Neumann**, Gradec, Wielandgasse 2.

Preddelavca

(Platzmeister), zmožnega lesni trgovini, oženjenega, išče g. **Franz Cleinsch**, Trimb-berg na Koroškem. 500

viničarja

vsak s 3 do 5 ljudmi, sprejmeta se takoj. Stanovanije lepo, pogoji dobri. **Georg Precht** v Framu (Frauheim). 504

Lepe suhe jedilne gobe

kupuje v vsaki množini g. **Hans Sirk**, Maribor, Haupt-platz. 546

Na Lavi 10 minut od mesta Celje oddaljeno, ob križanju cest Celje-Ostrožno in Graberje-Lava-Zalec, se

hiša

z zehimi nadstropjem, velikim vrtom in vsem zraven slisajočim, v kateri se tudi trgovina z mešanim blagom nahaja in za gostilno zelo pripravno, takoj dha. pod zelo ugodnim po-gojem proda. Dopisi naj se pošljejo na uredništvo tega lista. 516

Učenc

se sprejme s primerno šolsko izobrazbo v trgovino z mešanim blagom; nekaj nemškega po-trebno; deklica k otrokom se takoj sprejme pri g. **Alois Reich**, Štacionar, Halbenrain blizu Rad-gone. 528

Sedlarstvo

z obrtom brez konkurence z vsem orodjem se s stanovanjem dostojnemu sedlarju zaradi smrti v najem da. Vpraša se pri g. **Heleni Haimburger**, Grebini (Griffen) na Koroškem. 531

Lepa hiša

z 2 oraloma zemlje, direktno na železnici, lep razgled, na solihati strani, primerno za penzionista, se za 3800 K proda. Naslov: **Mat. Bobek**, Smarje pri Jelsah št. 20 (2 minute od trga).

Posestvo

za prodati, vse v dobrem stanu, novo zidana hiša s 3 sobami, kuhinjo, klet, kamro, kralji in svinjski hlev, ške-denj, lepi sadonosnik, velika njiva, vrt, nekaj travnika, zelo ugodno za penzionista, 10 minut od kolodvora Poličane, vse za 5400 kron. Vpraša naj se pri lastniku g. **Franz Potišk**, Čadramska vas, ali pa g. **Georg Vouk**, na kolo-dvoru v Poličanah.

Delavci

pridejo do prepričanja, da do-bro živano perilo, blaže, oble-ke itd. najbolje pri **Wessiaku** v Mariboru, Draugasse, kupijo.

Mlade pridne ljudi

išče za fabrični promet in zunanje delo cementne fabrike **Bakar p. Reki**. 515

Pekovski učenc

se takoj sprejme pri gospodu **Heinrich Simonitsch**, pekov-skem mojstru v Zeltweg, gortijo Štajersko. 514

Pozor!

Kdor želi kakšno posestvo, po-stilno, trgovino ali samo bde v mestu ali na deželi bilo prodati ali po ceni kupiti, naj se obrne na **Franz Pelikan**, „Rotenhof“, Zgornja Poljska pri Pragerskem.

Učenc

s polno oskrbo se sprejme. Naslov: **Mizarstvo Schurr**, Gradec, Herrgottswiesgasse 158 A.

Čevljarski pomočnik

kateri zna dobro skornje in drugo delati, se takoj sprejme pri gospodu **Stefan Deberich**, čevljarskemu mojstru v Ka-njicah.

Grazjarija

dobro idoča, v zvezi s tabak-trafiko in malim posestvom, za katerem se lahko redi 1 krav in 2 svinje, zelo primerno za malega penzionista ali ro-bodca se proda na Kobilju pri Oplotnici. Pojasnila daje la-kajšni šolski vodja. Kupna cena 5000 K.

Mladi mlinarski močnik

izobražen v umetnem mlinar-stvu, proti 24 K mesečne plače in prosti oskrbi ter krepki učenec se takoj sprejme meta pri g. **Jakob Pettowar** v Ormožu.

Lepo posestvo

na prodaj, ki obsega zidano hišo, klet za konje, govedo in svinje, lepi sadonosnik, rodo-vitne njive, hosta, novo nasa-jene gorice, prešo, vse v de-brem stanu. Meri okoli 35 oralov. Ceno se izve pri gosp. **Vinzenz Plohl** v Senčaku, hiš. št. 7, pošta Jursinč.

Vdovec

išče starejšo gospodično ali vdovo (gostilniško kuharico) z nekaj 1000 K za ženitev, tudi bi se kam priženil. Naslov v upravnistvu „Štajerca“.

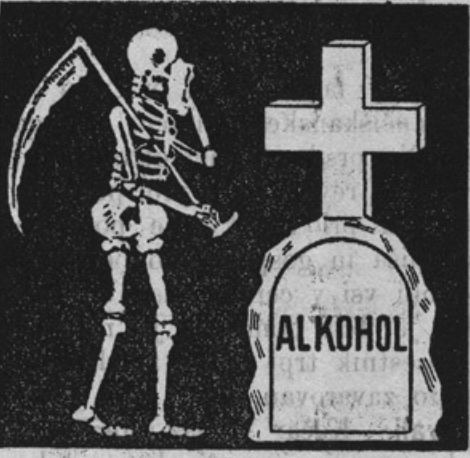
Hiša

na glavnem trgu v Celju, dra nadstropja visoka, s prodajal-no in velikim vrtom, se zaradi družinskih razmer po ceni proda. Vpraša se pri uprav-nistvu „Štajerca“.

Vila

v najlepši legi, 4 sobe, kuhinja, klet, poslopje za bleve, 1 oral sadonosnika, 200 naj-finejših namiznih vrst, 14 oralov vinograda, 10 minut od postaje za brzovlak. Vpraša se poste restante pod „Pensio-nist“ v Poličanah.

Ozdravi pijančevanje, predno krši pijanec postavo.

Reši ga, predno je alkohol njegovo zdravje, veselje do dela, in premoženje uničil ali pa predno da napravi smrt rešitev nemogočo. **Coom** je strogat za alkohol in napravi, da zaničuje pijanec alko-holne pijače. **Coom** je popolnoma neškodljiv in vpliva tako intenzivno, da se ozdravijo tudi močno navajeni pijanci. **Coom** je najnovejša, kar je znanost v tem oziru napravila in rešilo je to sredstvo že tisočere ljudi iz bede, revščine in propada. **Coom** je preparat, ki se lako raztopi, katerega torej n. p. gospodinja lahko svojemu možu v jutranji pijači da, brez da bi kaj opazil. V največ slučajih dotičnik sploh ne ve, zakaj nakrat špirit ne more živjeti, temveč misli, da je preobilo vživanje istega vzrok, kakor se mnogokrat ne mara več jedila, katerega se je preveč vživalo. **Coom** naj bi dal vsak oče svojemu sinu dijaku, predno ta pri izkušnji propade: čeprav ni pijači preveč udan, oslabi alkohol vendar nje-gove možgane sploh naj bi vsakdo, ki nima dovolj volje, da se vzdrža vživanja opojnih pijač, vzel dozo „**Cooma**“. Le-to je popolnoma neškod-ljivo. Detičnik konzervira s tem svoje zdravje in prihrani mnogo denarja, katerega bi drugače za pivo, vino, žganje ali liker porabil.

Coom-preparat košta 10 kron in se pošlje po povzetju ali naprej-plačilu samo po:

Coom Institut, Copenhagen 321 F, Dansko.

Pisma se frankira s 25 vin, poštne karte z 10 vin.

Priporočamo našim gospodinjam pravi **FRANCKOV**: kavni pridatek iz zagrebske tovarne.

Razglas.

Na štajerski deželni kmetijski šoli s slovenskim jezikom v sv. Jurju na južni železnici prične s oktobrom 1909 prvo šolsko leto.

Ta zavod ima namen, da daje sinovom spodnje-erskih kmetov priložnost, da se na podlagi v ljudski nabranega znanja izobražijo v zmožne, praktične tovalce. Podučni predmeti so: živinoreja, mlekarstvo, mišstvo, poljedelstvo, sadjarstvo in gozdarstvo.

Podučni tečaj traja deset mesecev.

Za sprejem treba je predložiti sledeča dokazila:

1. o dokončanem 16. življenjskem letu (krstni list);
2. o domovinski pristojnosti (domovinski list);
3. o popolnemu zdravju in kmetijskemu delu - primemu telesnemu razvitku (zdravstvena spričevala);
4. o pridobljenemu predznanju (šolska spričevala);
5. o nekaznovanosti (pravno spričevalo).

Da se omogoči tudi sinovom manj premožnih kmetov obisk te šole, obstoji na zavodu 10 deželnih stih mest. Sinovi štajerskih kmetovalcev, ki se potujejo za eno teh prostih mest, imajo predložiti svoje prošnje do najkasneje 15. septembra 1909 in sicer štajerskemu deželnemu odboru v Gradcu, tem prošnjam je dati poleg preje omenjenih dokazil še občinsko dno popisavanje premoženskih razmer.

S takim prostim mestom zvezan je brezplačni podin prosto stanovanje in v deželi navadna oskrba, zaavo knjig in drugih učnih sredstev imajo staršibeti.

Plačujoči gojenci imajo plačati za poduk, stanovanhrano 280 kron in sicer polletno v naprej po kron v roke direkcije zavoda v sv. Jurju na južni žnici. Naznanila plačilnih gojencev se sprejemajo doca septembra 1909 pri štajerskemu deželnemu odboru v Gradcu.

Gradec, 16. avgusta 1909.

Od štajerskega deželnega odbora.
Edmund grof Attems m. p.

Razglas. — Drēnažni tečaj.

Od 13. do 18. septembra t. l. se vrši v Prassbergu, raj Gornji grad, 6 dnevni drēnažni tečaj.

Za ta tečaj se odda tudi 5 stipendij à 50 K, da na ta način neposedujočim kmetijskim delavcemležbo omogoči.

Namen tega tečaja je vzgoja stanovskih melioraci delavcev, iz katerih se bode potem vzelo za mecijske zgradbe potrebne predelavce.

Lastnoročno pisane prošnje se, ima predložiti, do kasneje 31. avgusta t. l. pri kulturno-tehničnem odku štajerskega deželnega odbora v Gradcu, Neutorse 36.

V prošnji omeniti je poleg starosti in sedanjega ališča še to, je-li je prositelj pri melioracijskih delih sodeloval in je-li bi bil pripravljen, da se da porabiti predelavca v slučaju zmožnosti.

Kmetije in kmetijski delavci, ki se hočejo tega tečaj na lastne stroške udeležiti, se tem potom vabijo, da v ponedeljek, dnē 13. septembra t. l. ob 8. uri zjutraj Prassbergu v gostilni gospoda Johana Lipold pri vodji aja naznanijo.

Gradec, 12. avgusta 1909.

Od štajerskega deželnega odbora.

Prodaja naravnih vin

- 1. terrano krepko rdeče vino . . . . . K 28.—
  - 2. vino „Schiller“ zrelo za točenje . . . . . 32.—
  - 3. belo namizno vino Silvanec-ribola . . . . . 36.—
  - 4. namizno vino rizling . . . . . 40.—
  - 5. fina namizna vina po . . . . . 48.—
  - 6. Lissa rdeče, medicinalno, krvno vino . . . . . 56.—
- 100 litrah prodaja iz vinske kleti v posloplju velike sparkase

Otto KUSTER, Celje.

Pozor!

P. n. gostilničarjem v Žalcu in okolici bodi manjeno, da se z

septembrom t. l. v Žalcu filijalko Pridni viničarji in pekarije v Zabukovju

Gostilničarji dobijo pri nakupu 20% z 3 do 5 delavskimi močmi se iščejo za 1. novembra.

Vpraša sa pri g. Johann Lininger, Maribor, Volksgartenstraße 20.

eliko manufakturno trgovino

— priporočamo zaradi njene solidnosti in nizkih cen najtoplejše.

!! Pozor!! za vinsko trgatav 1909.

Večjo množino zelenih štartinskih sodov brez napak odda od 40 do 44 kron Karl Kržizek v Mariboru, Burggasse 8. 490

Giht, revmatizem in astma

se uspešno zdravijo z rabo mojega že leta sem znanega Eucalyptus-olja (avstralsko, narurni produkt). Cena originalne steklenice 1 K 50 h. Popis z mnogimi zahvalnimi pismi zastoj in posthine prosto. Eucalyptus-milo najboljše sredstvo proti pegami, vimerli, jeternimi znaki in drugimi nečistostmi obraza. Eucalyptus-bonboni nedosežno zdravilni proti kašlju, oslovskemu kašlju, astmi itd.

Ernst Hess, Klingenthal i. S.
Dobi se tudi v Ptuj 784
apoteka „zum Mohren“ H. Molitor.

500 komadov sodov

iz hrastovega lesa (ajhanih) à 600—700 l ter à 200 l se po ceni oddajo pri firmi
Gustav Stiger v Celju.

Graški jesenski sejem
(Grazer Herbstmesse)
1909
Od 25. septembra do 3. oktobra. 524

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast brk, brade in proti izpadanju brk in las in to je KAPILOR št. 1. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje pralaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naroči naj si vsaka družina. Imam mnogo priznanje in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 00 h, 2 lončka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom
Peter Jurišič
lekarnar v Pakracu šte. 200 v Slavoniji. 89

Nekaj kmetskih deklet

ki se hočejo kuhati naučiti, se sprejme proti prosti hrani in oskrbi.

Vpraša se pri gospodnji zavoda „Deutsches Mädchenheim“ v Ptuj. 517

Pridni viničarji in majerski ljudje

Vpraša sa pri g. Johann Lininger, Maribor, Volksgartenstraße 20. 518

Johann Koss, Celje

na kolodvorskem prostoru na voglu (Stadt Wien)

Pozor! Očitaj! Pozor! Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomankanju teka, krčih itd. Nedoseženo sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vseh signren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanaštorica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se nareča naravnost od:
P. Jurišiča,
lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija) 90

Čudež industrije!

Vsled velikega sklepa oddajam po smešno nizki ceni samo 529

K 4-60
eno krasno, tanko ameriansko zlato-duble švicarsko žepno uro, ki se ne da razločiti od pravega 14 karatnega zlata, s 36 urnim antimagnetičnem anker-kolesjem, s sekundnim kazalcem 3 letno garancijo s fino pozlačeno veržico vred
1 kom. K 4.60 3 kom. K 12.90

Natanko ista v nikelnu ali gloria srebru lepo gravirano pokrovje
1 kom. K 3.45 s posrebreno veržico 2 kom. K 6.50

Brez rizike! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj! Pošilja se po povzetju ali naprej-plačilu svote. Il. ceniki zastoj in franko.

E. Holzer, Krakova, Stradom 1826.

Štiri tedne na poiskušnjo

in ogled razpošiljam svoja kolesa (bicikle) proti povzetju. Deli koles čudovite ceno in dobro. Cenik s slikami franko!

Franz DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 100
a. d. Staatsbahn, Böhmen.

Varstvena marka „Anker“

Liniment Caspici comp.

namoestilo za

anker-pain-expeller

je znano kot odspaljajoče, izvrstno in bolečine odstranjujoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 1-40 in K 2.—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalac steklenice v škatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se debi pristao to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lov“
v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan. 890

Fotografična manufaktura FRUWIRTH & COMP.

Dunaj VI. Gumpendorferstrasse 9.

Vsi modeli 398

fotografičnih aparatov Prizmen-glaži ltd.

Solventno olajšanje plačil za odjemalce. Cenik zastoj in franko.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takej razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

na kolodvorskem prostoru na voglu (Stadt Wien)

Občinska hranilnica (sparkasa)

v Ormužu

Osnovana l. 1879

Poštno hranilnični
konto št. 832036

prevzame

vsak dan vloge, kapitalizira nedvignene obresti polletno in plačuje rentni davek iz lastnega. Dovoljuje posojila na zemljišča, poslopja, menice (Wechsel) in vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji in zmerni obrestni meri ter daje vsakega dopoludne radovoljno in brezplačno pojasnila v vseh sparkase se tikočih zadevah.

778

Ravnateljstvo.

8 dni na poskus.

Najnovjša ura na nihalo z godbo in bilom, budilnica in godba

v krasnem okvirju iz pristnega orehovega lesa, 75 cm visoka, bije cele in polovične ure, budi in svira najlepše komade v kateri koli uri in se zavežem uro tekom 8 dneh, ako ni poškodovana, franko nazaj vzeti in vpošljem tudi celi znesek nazaj.

Komad po K 14. Brez godbe K 10.

3 letna pismena garancija, pošilja se po poštne povzetju.

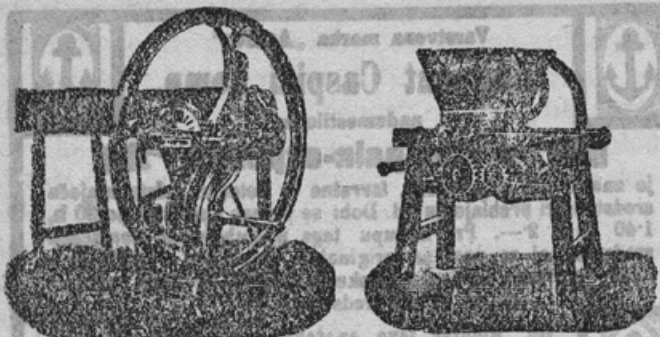
Prva in največja zaloga ur
Max Böhnel, Dunaj

IV. Margaretenstrasse 27/27.

„Roskopf“ ura iz nikeln K 3.—. Srebrna K 7.—. „Omega“ K 18.—. Zlate ure K 18.—. Zlate veržice K 20.—. Zlati prstani K 5.—. Ura na nihalo K 7.—. Budilnica K 2.—. Zahtevajte moj veliki cenik z nad 5000 podobami, ki se vsakemu na zahtevanje vpošlje zastonj in franko. 272

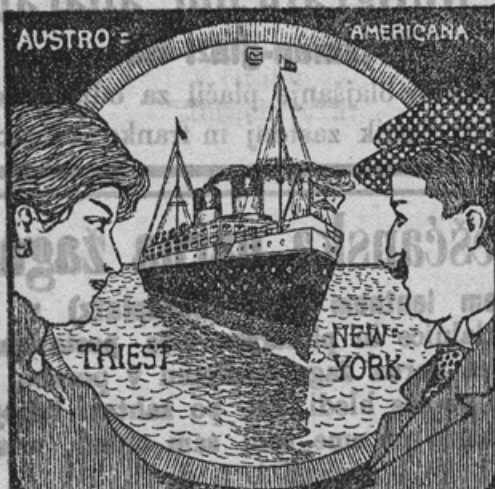
Fabrika kmetijskih in vinogradniških
mašin

Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

prilporeča najnovjše vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, rešer za koruzo, sesalnice za gnojnice, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheuren) za mrvo obračati, stroj za kosnjo trave in žitja, najnovjše gleisdorfske sadne mline v kamenitih valčkih zacinate, hidravlične preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Dučhscher“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Kunststahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in garancijo. — Cenik zastonj in franko

14

Potniki v Ameriko
kateri želijo dobri, po ceni in
varnostno potovati, naj se obrnejo
na **Simona Kmetca**
v Ljubljani, Nalečevske ulice 26.
Vseh vrstni Pojasnila daje se brezplačno.

Vinogradniška

zadruga

(Weinbaugenossenschaft),
r. z. z neom. z. v
PTUJU

prilporeča uljudno nakup v sodih
od 56 litrov naprej:
1908. haloška in zavrčka

naturna vina
po ceni od K 32.— do K 50.—
pri hektolitru.

Sortna vina, cene po kakovosti in
naturna vina prejšnjih letnikov naj-
boljše in srednje kvalitete po pri-
mernih cenah.

Puške!

Lancaster od K 26.—, flobert-puške od K 8.50,
pištole od K 2, samokresi od 5.—. Popraviljanje
po ceni.

Cenik s slikami franko.

F. Dušek, Opočno
št. 104 a. d. Staatsbahn, Böhmen.

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelji!

1 kg. sivih šlisanih 2 K; boljnih 2 K
40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih
4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg.
najfinejših, sneženo-belih, šlisanih
6 K 40 h, 8 K; 1 kg. flaura (Dau-
nen) sivoga 6 K, 7 K; belega 10 K;
najfinejši prsni 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Gotove postelje

iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga,
1 tuhent, 180 cm. dolg, 116 cm. širok, z 2 glavnima blazinama,
vsaka 80 cm. dolga, 58 cm. široka, napolnjene z novim, sivim,
trajnim in flavmasti perjem za postelje 16 K; pol-daune 20 K;
daune 24 K; posamezni tuhenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
glavne blazine 3 K, 3 K 50, 4 K. Se pošlje po povzetju od
12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena.
Kar ne dopada denar nazaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 716,
Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Brata Slawitsch

v Ptuj 106

prilporečata izvrstne šivalne
stroje (Nähmaschinen) po sle-
deči ceni:

Singer A	70 K	— h
Singer Medium	90	—
Singer Titania	120	—
Ringachifchen	140	—
Ringachifchen za krojače	180	—
Minerva A	100	—
Minerva C za krojače in čevljarje	160	—
Howe C za krojače in čevljarje	90	—
Cylinder Elastik za čevljarje	180	—

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine
cene so nižje kakor povzodi in se po pogodbi
plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brez-
plačno.

Čevlje!

Prilporeča svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor
moških, ženskih in otročjih čevljev domačega in
tovarniškega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi in
kupi pri gospodu **Ivan Berna**, Gospodska ulica št. 6
v Celju.

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: na delavnikih od 12. ure do
2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1 ure
zaprt); na nedeljah in praznikih od 11. do 12.
ure opoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „brausebad“
z rjuho K — 60; postrežba K — 10.

Vinske preše, sadne preše

z zboljšanim „doppeldruck-
werkom“ za ročni promet, se
zaprejo z rigelni,

grozdni mlinci, grozdni
reblerji, sadni mlinci
v najnovjši, najizdatnejši
konstrukciji izborne vrste ter
mašine za pripravo krme,
heksterji, rez za repo, šrotni
mlinci, demperji za krmo, ge-
peljni, vorgelege iz fabrike
poljedelskih mašin in gisarje
železja Franz EISENSCHMIDT
& Comp., Raudnitz a/E. Glavna
prodajalna pisarna

Franz MELICHAR, Rudolf BÄCHER
Dunaj III/2, Löwengasse 37.
Natančni ceniki zastonj in franko.
Išče se solidne zastopnike in naprej-prodajalce.

Kranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena
leta
1862.

Čekovnemu ra-
čunu št. 898051
pri c. kr. poš-
tno-hranilničnem
uraču.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnikih od
8—12 ure.

Občenje z
avst. ogersko
banko.

prilporeča se glede vsa-
kega med hranilnične zadeve spada-
jedelega pozredovanja, istotake tudi za posredo-
vanje vsakoržnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno
vsaka zadeva pojaani in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.